

Pretului

pentru Sibiu pe 1 an întregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a în lăintrulu monarhiei pe 1 anu întregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — În străinatate pe 1 anu 10 fl. s'eu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. s'eu 11 franci; — numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Ori-ce inserate,
se platecu pe serie s'eu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la adou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.
Prenumeratiunile se potu face în modulu celu mai usioru prin asemnatiunile postei statului, adreate de a dreptulu la Redactiunea Diariului Observatoriulu în Sibiu.

Credinti'a în pacea lumei, clatinata, nu intarita.

Capital'a Romaniei Bucurescii are simbolulu, sau cum suna terminulu modernu, devis'a: „Patri'a si dreptulu meu“. Cătiva Domni din cei vechi dicea că si ai Franciei: „Dumnedieu si dreptulu meu“. Carolu I are de simbolu: „Nihil sine Deo“ (Nimicu f'ora Dumnedieu). Clerulu si poporulu este dedatu din stravechime a dice: „Dumnedieulu parintiloru nostrii nu ne va lasa“. Si érași, de câte-ori se simtia incongiurati de pericole mari, amerintiati si loviti de cătra vecini potenti: Nu ve incredeti în boieri, în fiil' ómeniloru, intru cari nu este mantuintia.

Acelesi simboluri, acelesi sentimente sunt astadi, că în tóte celelalte epoce mari si critice din trecutu, érași la ordinea dilei. În urmarea teribilei versari de sange, independenti'a si suveranitatea statului romanescu, prin urmare si a natiunei romanesci, fiindu recunoscuta si proclamata de cătra marile poteri ale Europei, lumea cea nedepinsa cu perfidi'a diplomatica si necunoscat'oria de rapacitatea omenésca, era p'aci se créda, că de acum înainte nu avemu decâtu se ne punemu pe lucru inlăintrulu patriei nóstre, se ne cultivamu si moralisamu pe noi insine si administratiunea publica, se reformamu si propagamu instructiunea publica, în care totuodata trebue se se introduca uniformitate mai multa. Barbati de statu inse, carii se afla la înaltimea misiunei lor, tocma de nu aru fi mai avutu alte cause de temeri încă si pentru celu mai de aprópe venitoriu alu tiei, au vediutu destulu de limpede, că însusi coprinsulu celui mai nou tractatu europénu din 13 Iuliu a. c. nu e nicidecum de natura că se îndestulésca pe cei interesati la deslegarea cestiunei orientale, sau vorbindu mai respicatu, la impartirea tieriloru turcesci între sine. Poloni'a s'a impartitu de trei ori, sau daca vei cauta bine, de patru, până ce s'a stersu cu totul de pe chart'a Europei. S'a stersu Poloni'a, dara nu s'a potutu ucide si natiunea genetica a poloniloru.

Neasemenatu mai grea este problem'a impartirei ce stă astadi la ordinea dilei. Asupr'a Poloniei se invoisera cei trei vecini tari si o rupsera în trei. Vreunu altu poporu afara de poloni nu'si formase, că nu se simtise în stare de a'si formá dreptu de proprietate asupra provinciiloru statului polonu. Sórtea tieriloru otomane este cu totul

alt'a. Asupr'a loru turcii isi sustinu si voru sustinea cine scie până candu, dreptulu „sabiei“ si dreptulu loru istoricu de 500 de ani, éra în acésta'i voru ajuta, precum vedemu că si facu, tóte popórale si fractiunile de popóra trecute mai de multu la Islam, sau cum se dice, turcite. Contra turciloru si a popóraloru turcite stau popórale christiane ale acelorasi tieri, că locuitorie multu mai vechi, apellandu la dreptulu loru istoricu anticu, si la dreptulu intrinsecu, invescutu în christianismu de a dominá în tóta lumea, prin urmare si în peninsul'a Balcaniloru. Acelea popóra sunt romanii, grecii, bulgarii si serbii. Numimu în adinsu pe ambele acestea doue popóra slave, pentru-că chiaru evenimentele câte au decursu în cei trei ani din urma, ne invetiara de ajunsu, că bulgarii si serbii nu voru se faca causa comuna în politica, nu statu comunu, unicu slavu, ba nici literatura comuna nu voru se aiba, éra caus'a acestei separatiuni fatale pentru ei, bulgarii o afla mai alesu în caracterulu nationale alu serbiloru, pe care densii ilu descriu că brutale si despoticu. Dara nici insii serbo-croatii nu se vedu invoiti între sinesi asupra unei programe identice pe viitoriu, că-ci de si diversitate confessionale insocita până aci de câte o buna dosa de fanaticismu, nu mai produce nici la ei ura si urgia că mai înainte, sunt inse si alte cause de diferentia mai multu de natura politica, sustinuta de cătra partide si familii de mare influentia în Serbi'a propria, în Muntenegru, în Croati'a etc.

Dara greutatile cestiunei orientala nici-decum nu sunt numai cele atinse până aci. Aprig'a rivalitate, nu numai a staturiloru mari învecinate, că în cestiunea polóna, ci daca voiti, chiaru si pism'a (invidia) inversiunata a altoru poteri mai departate, precum si bine întielesele loru interese national-economice, nautice si militari ingreuna deslegarea definitiva si paciuita a cestiunei orientale mai multu decâtu ori-care alt'a din tóta lumea si din tóte, cu câte avuse a face omenimea européna în întregulu secolu alu 19-lea. „Celu ce va dominá în Constantinopole, póte se ajunga domnu alu lumei întregi.“ Acésta sententia au ajunsu în dilele nóstre a se preface la mai multi barbati de statu óresicum în dogma politica. Alaturea cu acésta, lumea tóta este prea aplecata a crede, că scopulu supremu alu toturoru operatiuniloru Russiei este a pune man'a pentru totu-deauna pe acea

cetate si prin urmare pe mari si pe strimtori. De aici se esplica energios'a intempinare a Britaniei contra Russiei, de aici tinerea flotei sale în apropiare, ocuparea Ciprului, luarea sub tutoratulu seu a Asiei mici. Totu acestu temeiu se aduce si la voi pentru ocuparea Bosniei, a Hertegovinei, si daca s'ar potea a întregulu litoralu de alungulu marei adriatice si până la Salonicu (Tessalonica) în marea egeica.

Între acestea impregiurari fatale si funeste barbati de statu ai Romaniei cunosc, de si cu profunda dorere a sufletulu, că nu amu ajunsu încă la fericit'a epoca, că se fimu în stare de a ne ocupa numai de lucrurile pacei. Tocma din contra, acuma dóra că niciodata de candu existemu cá natiune, se simte imperativ'a necesitate de a esercitá în arme pe tóta tinereama nóstra, a implea arsenale si magazine militare cu arme, munitiuni, monture si cu tóte cele necesarie pentru unu altu casu de resbelu, că se le avemu în abundantia.

Si totusi, facia cu acésta stare a lucrurilor, Mesagiulu prin care Domnitoriulu deschise sesiunea camerelor în 15/27 Nov. afirma, că dupa-ce marile puteri europene sunt decise „că se asigure pacea lumei prin aplicarea sincera a tractatului din Berlinu, resboiulu nu ne mai amerintia.“

Ferice de ministrii actuali ai I. Sale R., daca densii sunt convinsi, că de aci înainte resboiulu nu ne mai amerintia. Noi cesti-lalti inse credemu că nici ddloru nu'si facu ilusiune si că ceea ce credu despre pace, este disu sub multe rezerve. „Resboiulu nu ne amerintia.“ De unde se ne póta amerintia, candu noi nu facemu la nimeni nici-unu reu, voimu se traimu cu tóta lumea în pace, inca si cu secularii nostrii neamici? Este inse cu totul alta întrebare, daca altora le va conveni se ne lase în pace atunci, candu interesele loru le-aru dictá că se ne calce teritoriulu nostru sub unu pretestu sau altulu. Se nu mai fia nici-o alta causa de certe si apoi de invasiuni, raporturile reciproce din sfer'a economiei politice, ba chiaru si progressele în cultura preste totu, în cultur'a limbei si în desvoltarea si consolidarea consciintiei si a sentimentelor pure nationali romanesci, voru ajunge a fi totu atâtea cause de conflicte. Incongiurati de cătra vecini de nationalitati cu totul heterogene si straine de a nóstra, ei nu potu se védia cu ochi buni crescéndu si intarindu-se acestu elementu latinu

Foisiór'a „Observatoriului“.

Marina s'eu Zimbetulu Madonei.

De Paul Féval.

Traducere de: D. Petrescu.

(Urmare.)

Francesco remanea nemisicatu; profundulu seu ochiu stralucea sub marile borduri ale palariei sale. Cuvinte fara siru iesiéu de pe budiele sale.

Si candu venea se se asiedie la cin'a familiei, . . . alta uimire. Privia pe Marina cum privea magi'a ruineloru.

Alta data iar', ingenunchiá înainte Feciórei din capela, si Marina il iubia pentru aceea; dar' elu nu se rogá.

Ochiulu seu cercetatoru, devorá tabloulu.

Anima 'i batea, fruntea 'i ardea.

III.

Marina si Francesco nu-si spusera nici-odata ca se iubescu.

Erau adesea singuri. În momentele candu Francesco nu cadea sub farmeculu meditatiuniloru sale pasionate, era unu camaradu veselu. Avea o cugetare viua, si vorbirea lui pitoresca, insufletia inca si mai multu cugetarea sa. În contactu cu acestu caracteru tineru si veselu, melancoli'a Marinei peria încetulu cu încetulu.

Dulcile ei zimbetu devenea mai pucinu rar. Pisani cu soci'a sa multumiau lui D-dieu, pentru-ca tóta iubirea loru era concentrata spre mic'a loru Marina, speranti'a si bucuri'a casei.

Intr'o di Francesco se întorse ingrigiatu. Elu dise:

— Asta séra, plecu la Florenti'a. Betraniloru le inghiatiá anim'a. Ei schimbarea o privire furisiatu, apoi privirea loru alunecá, tenetóre, spre tinera féta.

Marina ingalbenise. Pleopele 'i se inchideau. O lacrima tremurá pe verfulu geneloru sale.

Pisani si soci'a sa nu indrasneau se se mai privésca.

— Te vei reintórce? întrebá mam'a pe Francesco.

Francesco se indoia, pe urma respunse:

— Póte.

IV.

Sér'a sosi; era tótna. Sórele apunea sub cerulu infacaratu: Orizontulu era unu chaosu de auru si purpura. Recórea serei sosea incarcata de caldele profumuri.

Marina ingenunchiase în capela, înainte tabloului Feciórei.

Ea încercá se se róge, dar' budiele sale nu aflau decâtu unu singuru cuventu: — Póte . . .

Nisce pasi se audira sunandu pe lespedile coridorului vecinu. Sinulu Marinei se ridicá încetinelu. Era elu. Ilu accepta!

În acestu momentu, o radia aurita, petrundiendu în capela, luminá fati'a Feciórei, ce parú viia si suridietóre. Zimbetulu Mariei descinse până în adenculu animei fetei cá o promisiune divina.

— Viu se-mi iau diua buna. Marino, murmurá Francesco, acarui voce nu pré era sigura.

Marina nu respunse, dar' ii intinse man'a.

Man'a ei micutia si alba pe care curgeau vine albastre . . .

Se pusera unulu lenga altulu, dragii copii. Erau muti de gura dar' animele loru le vorbeau destulu de elocentu.

O adiere plina cu dulci mirosuri, intrá aducéndu intins'a siopta a campiiloru. Colo, sub plopi, o voce departata cantá unu cantece de doru.

Purpur'a si aurulu se stingeau pe orizontu, că si cum o perdeu s'ar fi lasatu cu încetulu pe acelu focu minunatu. Francesco strinse pe Marina la peptulu seu. Ea-si ridicá asupra-'i marii seu ochi umedi.

În coridoru, vocea mamei sale se audi.

— Marina! dicea ea.

Marina deschise ochii. Elu nu mai era acolo.

Si acum, lumin'a lunei era, care aluneca, palida si trista în capela printre ferestrelle de pétra înforata.

O radia galbina cadea pe faci'a Feciórei, ce era rece, aspra, ce nu mai zimbea.

Marina dete unu slabu tipetu.

Mama-sa o afla prosternata pe marmora.

Francesco alergá pe drumulu Florentiei.

V.

Era unu turnu ce mai stetea în picióre la castelulu Pisani.

În verfulu turnulu era o platu-forma.

De acolo, se potea vedea tóta tier'a: cursulu Rubiconului sierpuindu prin campie, Cesena, Sarzina si drumulu Florentiei urcandu spre Apenini.

Nu era nebuna, biata féta, alba cá o statua de alabastru, ce 'si petrecea dilele pe platu-forma, privindu orizontulu inchisu de munti.

Nu era nebuna, dar' se topea pe tacute, sdrobita de unu reu necunoscutu.

Câte-odata, gur'a ei descolorata lasa se cadia unu cuventu, unulu singuru: Póte . . .

Dar' betranii! Oh! durerea este fara mangaiere la acésta etate, fiindu-ca nu are viitorulu cá remedi.

Priveau plangéndu pe Marina. Ti era mila. S'au vediutu némuri mari perindu printr'o lovitura de trasnetu; dar' acésta agonie tardie, acésta mórtede desperata!

Pisani plecá fruntea-i plesiuivta spre pamentu; femeie sa alu carei pasu tremurá si se indoia, în zadaru încercá alu sustienea. Acelu dulce lucru, ce limb'a familieroru esprima printr'o atátu de dulce imagine, toiagulu betranetitoru, le lipsea la amendou.

Marina, fica loru multu iubita, dragutulu loru angerasiu, alu carui zimbetu era odinória lumin'a casei, Marina siedea între densii, abatuta si muta.

(Va urmá.)

aici la Dunare si Carpati, éra ur'a loru devine cu atât mai intensiva, cu cât noi din tóte popórale orientali avem rar'a fericire de a ne apropiá chiaru prin ajutoriulu limbei nóstre, totu mai multu de popórala cele mai civilizate ale Europei; pentru-cá ori-cátu se încórda reactionarii moderni a slavísá limb'a numai cá se placa rússiloru si altoru popóra slave, încercarile loru servili au se fia si se remana cu totulu desierte, fiindu-cá au intardiatu celu pucinu cu 100 de ani. Bucuresci, 18/30 Nov.

Transilvani'a.

Sibiu, 6 Dec. n. Suntemu in partea cea mai mare poporu de agricultori, fara distinctiune de nationalitate in Transilvani'a; de aceea si audi multu mai desu intrebându: „Cum ambla timpulu pe la dvóstra, si ce pretiuri au bucatele,“ de catu, „cum merge comerciulu si ce marfa se cauta mai bine, sau cum stau cursurile la burs'a vóstra“ (care nici nu existe). Asia ne incepemu si noi revist'a, éراسi cu amblarea timpului. Lun'a Novembre este de regula ploioása si negurósa, rece si adesea furtunósa. Estimpu ea facú esceptiune din cele mai rari. Aici cá si in vecin'a Romania lun'a trecuta intréga fú din cele mai placute, pre candu in tierile de susu ale monarchiei si in „Austri'a noua“ (Bosni'a) ploua fórté multu si apele esite din albiile loru causara daune de milióne, precum ne asigura tóte diariile de pe acolo. In data inse de a dou'a di Decembre st. n. se incepura si pe aici ploile reci, pe alocurea, precum de es. in partile Clusului, chiaru torentiali, care apoi curendu se transformara in coperisii albu, de inaintea caruia vitele se tragu sub adaposturi de érna, éra ómenii isi vedu de ocupatiuni usitate pe langa casa si la padure, si femeile mai multu intre patru paretii.

Femeile! Amu si uitatu noi óre, ca dupa 17 ani de pauza in Augustu 1879 vomu avé éراسi:

Espositiune de producte si de manufacturi romanesci?

Noi barbati amu uitatu, de si subcomitetulu asociatiunei transilvane din cetatea Segisiórá descoperi dorintia sa si a locuitorilor inca din anulu trecut, comitetulu din Sibiu aduse acea dorintia la cunoscintia adunarei generale tinute la Simleu, care incuviintia planulu cu mare placere, éra dupa aceea totu subcomitetululu din Sigisiórá convocá pe membrii acelu departamentu la Sigisiórá pe 26 Septembrie st. n. spre a delibera intre altele si „asupra chartiei comitetului centrale in obiectulu infiintariunei unei espositiuni. (A se vedé si Observat. Nr. 74 din 13 25 Sept.)

Se pare ca noi barbati le-amu uitatu tóte acestea, nu inse si femeile nóstre. Cautati bine si veti aflá, ca densele se si prepara pe tacute, pe nesimtite, cá-ci mai au inca numai optu luni pana la deschiderea espositiunei. Dara femeiloru nóstre celoru tinere la pasa prea pucinu de acea scurtine a timpului. In a. 1862 mamele loru au avutu numai 5 luni pentru espositiunea dela Brasiovu si totusi au inplutu patru sale cu obiecte: adeverata improvisatiune! Tóte acelea tieseturi, cuseturi, inpletituri, chindeseli, (brodarii) etc. au fostu esite numai din mani romanesci. Barbati au espusu câte o manufactura de ale loru si producte agricole alese, rare, cultivate (A se vedé cathalogulu de atunci tiparitu in 2 mii de exemplarie).

Lupt'a intre industri'a de casa si cea de fabrica, lupt'a intre porturile nationali si intre cele cosmopolite, curge pe viétia pe mórté. Unu poporu plinu de viétia vigurósa precum este alu nostru, trebuie se participe la acésta lupta, in care ne inpingu mii de interese. Deci la lucru, barbati si femei! Lunile de érna ne dau timpulu de ajunsu a ne ocupa cu acésta intreprindere nationale. Intr'aceea isi voru face si comitetele, si foile nóstre periodice datori'a loru. Noi din parte-ne vomu deschide colónele nóstre la totu ce ni se va impartasi relativu la fiitóri'a espositiune, cu atatu mai virtosu, ca este prea de doritu, cá in acésta espositiune se fia reprezentate tóte ramurile industriei domestice si agricole, la câte se pricepu romanii din intrég'a monarchia. Nimicu se nu ni se para neinsemnatoriu. Se ne resbunamu in acestu modu nobile de insult'a, de batjocur'a ce ni s'a facutu in a. 1873 cu ocaasiunea nefericitei espositiuni universale dela Vien'a. Iia tierancei cusuta cu „arniciu“ si catrinti'a (fota, pestelc'a) de gustu si de coloru antice, pittoresci, se stea alaturata cu cele mai fine cuseturi cu firu de auru si argintu, in metase si porfira, esite din salóne. D-Vóstra carii ati vediatu aici in Sibiu de es. pe principes'a Montenouvo in toaleta si costumu

de tieranca din valile Ternaveloru; dv. cari sciti cá astadi pittorescile costume romanesci din Romani'a sunt adoptate nu numai la palatu, ci duse pana la Parisu si Londr'a, nu veti aflá nimicu estravagantu in opiniunea nóstra.

— (Éra diphteritis!) Ingrijiti mame de prunci, nu'i lasati se recéscá, dara nici nu'i inboldoriti in câte trei flanele, cojoccele, sialuletie, cá le faceti si mai reu. Diariile din Clusiu arata, cá acolo in vreo 2 septemani au muritu 38 de prunci totu numai de anghina (diphteritis). In S. Sebesiu au inchisu din nou scólele din caus'a acelei bóle spurcate, contagióse mai cá cím'a, care estermine generatiuni intregi, fóra cá sciintia medicinei se o póta infrena cu midiolóce mai eficaci. Cu tóte acestea, ori pe unde avemu medici, se'i chiamamu in casu de durere in gútu, fóra cea mai mica intardiare si se inplinu ordinatiunile dumnealoru cu precisiune. Pe unde nu sunt medici, incai preotii se se dedea a citi si aplicá midiolóce recomandate de medici in diverse foi periodice, se recomande poporaniloru chiaru in predice grij'a cea mai mare de sanatatea familiiloru. Au nu sciti cá Isusu Christosu vindecá nu numai sufletele, ci si trupurile! De aceea se face fórté bine, cá de pucini ani încóce se propune si câte ceva sciintia de medicina in unele seminarie romanesci de clerici. Avemu si foi periodice de medicina; se ni le castigamu. Tocma la timpulu ne veni si noue dela mana de medicu unu articlu scrisu bine despre morbulu differiei. Li vomu face locu câtu mai curendu in colónele nóstre.

Nu e nici-o mirare cá ne ajungu atátea bóle, cá-ci dómne, multa e necurati'a si putórea in care traimu, anume pe la orasie si cetati, éra mai virtosu pe la cele unguesci. Proba invederata fia chiaru câte se scriu in acésta materia in diariile maghiare, de es. cá si in dilele trecute despre orasiulu secuiescu Kézdi-Vásárhely, unde prin mai multe strade cauta se'ti astupi nasulu candu treci, tocma cá in orasiile turcesci; gunoie, scursori dela vinarsarii, mortatiuni de cáni, mitie, gaini etc.; nici chiaru vitele de taiatu la macelaria nu sunt visitate de nimeni. — Sibiuulu trece de cetatea cea mai curata in Transilvani'a; da, curata de candu o curatisera austriacii pana in 1866; cu tóte acestea se vedeti ce scrie „Herm. Ztg.“ si despre mesurile igienice de aici. Dara inca Brasiovulu, dara celelalte, pe unde stradele nu se curatia niciodata! — Óre Cartea dietetica pusa la concursu de cátra asociatiunea transilvana de cátiva ani, candu se va da in revisiune definitiva, cá se ésa la lumina?

(Colectele pentru soldatii raniti.) Ne vinu intrebári, cá de ce nu publicamu si noi de acelea. Din simpl'a cauza cá nu le potemu suge din degete. Cumu se pare, colectele destinate pentru Bosni'a se trimitu numai la diarie oficiali si oficióse. In cátru pentru colectele din anulu trecut destinate pentru Romani'a, pre cátru scimu noi, s'au inchiaietu si s'au datu computu definitivu la loculu competente, atât de aici, câtu si dela Brasiovu; anume aci se prepara publicarea toturoru colecteloru intr'o carticica separata. Intr'aceea noi cerendu copi'a unui respunsu, adresatu domnei Iudit'a consort'a domnului consiliariu gub. pens. Elia Macelariu, de cátra on. presidiu alu Societatiei Crucea rosia, ilu comunicamu cu atât mai virtosu, cá se se védia si astadata, cá fapt'a humanitaria si totuodata nationale a femeiloru nóstre este si va fi totudeauna recunoscuta si conservata in memori'a posteritatiiei.

(Societatea „Crucea rosia“ din Romani'a. Comitetulu centralu Nro. 738.)

„Bucuresci 11/23 Novembre 1878. Dómn'a mea! Primindu epistol'a Domniei Vóstre dela 4/16 curente, me grabescu a ve esprime viile multumiri in numele Romaniei intregi si in particularu recunoscintia mea, pentru neobositulu concursu ce a'ti binevoitu a dá in favórea braviloru soldati romani, dela inceputulu resboiului pana acum.

Adastu cu deosebita multumire, Dómn'a mea, brosiur'a despre care 'mi anuntati. — In ce priveste sum'a de cincii fiorini, ce a'ti binevoitu a ne mai tramite acum, incassandu-se sub recepiss'a Nro. 2025 am onóre a o inaint'a Dvóstra anexata de acésta, rugandu-ve si cu acésta ocasiune se binevoiti a primi asicurarea prea osebitei mele consideratiuni.

Dumitru Ghica, Ioanu S. Bobocu,
presiedinte. secretariu.

(Pentru economii de vite, carii vréu se tréca in Dobrogea). La intrebările ce ni se facu, vomu respunde in altu Nr. prin reproducerea dupa „Monitorulu oficial“ din Bucuresci a unui „Regulamentu pentru stabilirea si perceperea taxeloru in Dobrogea.“ Mai

virtosu punctele 4, 5, 6, privescu tocma pe acésta classa fórté importanta a societatiei romanesci. Preste totu inse Dobrogea merita a fi studiata bine de cátra toti romanii, éra pana atunci nimeni se nu'si faca ilusiumi, precum isi facusera altii multi cu Bosni'a, éra acuma se intorcu acasa cá vai de ei. Ori unde, prin urmare si in Dobrogea, trebuie se lucru, se alergi, daca vrei se traiesci. Locu si ocasiune este; se cere inse capu deschisu si pitióre bune. Diariulu care ese mai aprópe de Dobrogea, adeca in Galati, este Delfinulu, la care vomu reveni preste pucinu.

Situatiunea politica si sociala in Prusso-Germani'a.

Unu proverbu alu Englesiloru dice: ca in fiacare casa se afla unu sceletu si prin acésta voiesce se intieléga, ca in fiacare casa, in fiacare familie esista vre-o durere mare séu vre-o nefericire, care i turbura liniscea, i amaresce souvenirile trecutului, i vestejeste sperantiele viitoriului si i inourésa presentulu. Acestu adeveru probatu si necontestabilu remane acelasu si in casulu candu ilu vomu aplicá asupra popóraloru singuratice si asupra stateloru ce ele formésa. Ce este istori'a universalá alta, déca nu memoriile familiare si intime ale singurateceloru popóra dela formarea si pana la apunerea loru? Nici in trecut si nici in presentu nu esista unu singuru poporu, in acarui istorie si in acarui cale de desvoltare se nu intalnimu scelete de acelea despre care vorbesce in modu asia de semnificativu citatulu proverbu englesescu.

Mai multu séu mai pucinu fiacare poporu a suferitu si a induratu la inceputulu istoriei sale tirani'a despotismului si a teocratiei, care pretindea ca are drepturi divine la domni'a pamentéscá. A trebuitu se curga riuri de sange si se se sacrifice hecatombe nenumerate furieloru resbeleloru civile, pana candu despotismulu feudal aliatu in toti tempi cu teocratia a potutu fi sdrobitu si invinsu si s'au potutu proclamá drepturile omenesci. In lupt'a acésta neegala, la care au participatu spiritele cele mai luminate si mai nobile ale omenimei intregi, in fine forti'a bruta a fostu invinsa. Asia se credea pana mai ieri alaltaieri, dara aruncandu o privire asupra actualitatii, iute ne vomu convinge, ca acésta a fostu o credintia desiérta in politica, o fabula de convenientia, care supusa unei critice riguróse, dispere cá si o imagine nebulósa a camerei obscure, indata ce se stinge lumin'a artificiósa.

Acésta esperientia trista si durerósa, intre tóte natiunile moderne o facú natiunea germana, pe care o vedemu astadi gemandu éراسi subtu jugulu despotismului absolutistic si cesarianu, care capitulandu la Sedanu in Septembrie 1870 in persón'a imperatului Napoleonu III, printr'o metemsihosa neprevéduta si fenomenala, reinvia si se individualisa asemenea unui fenice, in persón'a cancelariului de „fieru si sange“ principele de Bismark, acestu protohipu incarnatu alu unui geniu fatalu si destructiv, dela acarui nervi eternu iritati si dela acarui capricii demonice depinde astadi pacea lumii si sórtea popóraloru. Este intr'adeveru admirabilu cum unu barbatu atatu de antipathicu a sciutu se se foloséscá de inpregiurari intr'unu modu atatu de minunatu si aventuros, pentru cá se ajunga a se inaltia la rangulu in care-lu vedemu si a-si inpune dictatur'a sa personala si terorismulu seu brutalu, nu numai natiunei germane, dara Europei intregi. Firesce este o intrebare inca nedeslegata, déca recunóscerea si posibilitatea unei cariere politice, cá a principelui de Bismark, póte fi numita stralucita si demna de imitatu, séu ca ea este o proba de slabiciune si decadiintia a Europei intregi si in specialu a natiunei germane. Ne tememu, ca dupa ce puterniculu cancelariu va inchide ochii, istori'a va inregistrá a doua parte a asertiunei de mai susu.

Déca pe tempulu domniei lui Napoleonu III nemtii isi batéu jocu si isi ridéu de natiunea franceza, numindu-o slaba, decadiuta, corupta si fara viitoru, apoi ce voru dice astadi francesii despre natiunea germana, care dupa stralucitele victorii de pe campulu de resbelu din Franci'a si dupa ce s'au inbogatitu cu doué provincii infloritóre si cu cincii miliarde se afla intr'o stare neasemanatu mai trista, mai deplorabila si mai demna de compatimitu, decatu cum se aflá natiunea franceza pe tempulu, candu cesarismulu imperialu isi serbá orgiele sale in Tuillierile Parisului.

D'abea au trecut optu ani de dile, decandu se proclama unitatea Germaniei si imperiulu germanu in sal'a cu oglindi din Versailles. Franci'a era umilita, sdrobita si trantita la parete, éra Germani'a se redicá triumfatóre, gloriósa si inbogatita la primul rangulu intre statele datatóre de tonu din

Europ'a. Dara ce diferentia enorma nu existe astadi intre starea Franciei invinse si intre aceea a Germaniei invingătoare? In tempu ce Franci'a si-au restauratu poterile, infloresce si progresesa in tôte directiunile vietiei spirituale precum si materiale, rival'a ei suspina si plange ilusiunile pierdute, indura tôte miseriile pauperismului desperatu si suferu cu o pacientia inesplicabila si umilitore dictatur'a unui singuru omu, alu aceluia, care promisese natiunei germane inca de multu unu Sedan internu.

Gratie nesocotiteloru si atatu de multu regretatelu atentate asupra persoanei inviolabile a betranului imperatu si rege Wilhelm I, precum si ne-calificabilei servilismu alu parlamentului centralu, principele cancelarului reusi se inscenese pe cale parlamentara o lovitura de statu, care se pote mesura in efectele sale cu ori care alta cunoscuta pana acuma in istorie. Pretestandu, ca siguranti'a statului si liniscea publica este amenintata si periclitata din partea socialistiloru, fostii sei aliati de odinioara, puse de i se vota faimosa si draconica lege esceptionala in contra socialistiloru, care nu este altu ceva, decatu suspinderea libertatiloru constitucionale si inlocuirea lor prin dictatur'a arbitrara si brutala a unui singuru omu.

Cetindu cineva despre mesurile teroristice ce se iau in contr'a natiunei prusso-germane in poterea acelei legi esceptionale, din partea autoritatiloru gubernului imperialu din Berlinu, iti pare ca cetesti istori'a incesiunii din Spani'a seu a tribunaleloru secrete din evulu mediu. Pentru-ca acesta ilusiune se fie completa mai lipsese inca numai autodafeele, acaroru flacari se inaltiau la ceru spre glorificarea lui D-dieu.

In 5 ale l. c. imperatoarele-rege se va reintorce in capital'a sa, pentru ca dupa o scurta regentia a fiului seu, se reia franele gubernului in tremurand'a sa mana, pe care au fostu nevoitu a le depune in manile vigurose ale succesorului seu, in urm'a atentatului dr. Nobiling. Din partea autoritatiloru i se pregatesce o primire grandiosa si triumfala, ca si candu s'ar reintorce dela unu resbelu gloriosu si victoriosu. In acelasu tempu inse, acelasu autoritati, proclama starea de asediu civilu asupra capitalei si asupra districteloru invecinate; organisesa unu sistemu de ostracismu asupra tuturoru aceloru persoane pe care denuntianti si spioni bine platiti i stigmasesa a fi periculosi seu suspecti, ii esilesa si ii espatriasa fara pietate punendu-le terminu de cate 24 ore, desfiintesa sute de reuniuni si societati, suprima dieci de diare, opresce si pune pe indecsulu celu negru sute de carti si scrieri, pe care astadi le afla a fi periculoase si introduce o visitare rigurosa si severa a pasaportelor celoru ce vinu din streinetate, tocmai asia precum era in Rom'a papalitatiei si precum mai este inca astadi in neconstitutional'a Russie, unde domnesce vointi'a suverana a albului Tiaru.

Lumea civilizata sta si se uimesce de cele ce se petrecu in centrulu Europei, la poporulu „poetiloru si alu cugetatoriloru“ si se intraba, ca ore ce finitu va lua acesta reactiune revolutionara inscenata de puterniculu cancelar alu Germaniei mari si unite, dupa atatea sacrificii si atatea versari sange. Responsulu mai curendu seu mai tardiu va trebui se-lu dea insasi natiunea germana si ne tememu ca o va face asia, ca se se adeveresa predicarea actualului dictatoru si principe-cancelariu ca: isi va termina cariera prin o mare gresiela.

Deca acea „mare gresiela“ este deja comisa seu nu, acesta ne o va arata viitorulu, care pentru natiunea germana este totu asia de nesiguru si de intunecatu ca si inaintea revolutiunii din 1848, careia apoi urma reactiunea absolutistica subtu gubernulu lui Manteuffel si a partisaniloru sei.

Camilu.

Demonstratiunile politice din Buda-Pesta.

In aceiasi di in care ne sosese scirea despre reconstruirea definitiva a cabinetului C. Tisza prin intrarea comitelui Iulius Szapary ca ministru de finantie si a baronului Kemény Gabor ca ministru alu comunicatiuniloru, eata ce cetimu in „Pester Lloyd“ si in celelalte diare sosite din capital'a Ungariei despre demonstratiunea politica a studentiloru magiari ce a avutu locu luni in 2 l. c.

Indata dupa ce isi tienura deputatii opozitionali cuventarile lor vehemente cu ocaziunea adresei de tron, studentii magiari dela universitate se decisera se faca o serenada in onorea „opozitiunii fusionate“ si a stingei extreme. Gubernulu le a intredisu acesta, dara cu tôte acestea subtu firm'a cetatieniloru capitalei aceaserenada totusi se inscena luni ser'a.

Intre multele oratiuni tienute in acea sera merita se cunoascemu cu deosebire doue forte caracteristice si adeca aceea a studentului in drepturi Bela Barabas, tienuta inaintea clubului „intransigentiloru“ si responsulu ce iau datu deputatulu Ludovicu Mocsary in numele acelei partide.

Eata ce dise juristulu Barabas intre altele: „Unu ucasu apparatu pe neasceptate, a intredisu junimei academice in modulu celu mai severu de a participá la acesta demonstratiune patriotica. Rescriptulu onorabilei ministru de culte si-au avutu efectulu doritu. Juristulu isi framanta capulu cu legile care tractesa despre responsabilitatea ministeriala, filosofulu poetisesa unu imnu, prin care serbatoresce victoriile din urma ale lui C. Tisza, tehniculu concepe planuri noue de drumuri de fieru pentru Bosni'a si asia mai departe. (Ilaritate) O repetu, nu tinerimea academica se afla aicea, ci o corporatiune cu multu mai puternica si mai mare: junimea natiunei. Junimea are unu dreptu in interesulu propriului seu viitoriu de a se exprime asupra actualitatii si prin acesta isi implinesce numai datorinti'a sa patriotica. Ca acestea nu sunt numai nesece frase gole, acesta o probesa mai bine miscarea junimei in anii 48 si 61 si propriile cuvinte ale actualului ministru-presedinte, care candu cu fusiunea facuta la 5 Martiu 1875 au adresatu urmatoarele cuvinte catra junimea, care i facuse o serenada:

„Ca junimea isi redica vocea sa intr'unu momentu asia de inportantu ca celu actualu, o afu prea firescu. Tristu ar fi fostu din contra, deca ea ar fi remasu muta. Sunt de firm'a convingere, ca in atitudinea acesta patriotica a junimei se coprinde garanti'a cea mai sigura pentru unu viitoru mai bunu alu patriei.“

Asia a vorbitu Tisza inainte de acesta cu trei ani. (Voci: „infamu.“)

Barabas isi termina vorbirea apostrofandu prin aceste cuvinte pe partid'a „intransigentiloru.“ „Candu votulu vostru ne va chiamá pe campulu de lupta, ne vomu duce cu bucuria, pentru ca scimu, ca vomu sta fatia in fatia nu cu amicii, ci cu inamicii nostrii comuni si neinpacati cu Russie. (Strigari de: „Eljen a török nemzet,“ „Le a muszkaval.“ — „Se traiésca natiunea turcesca,“ Josu cu rusii!“)

In numele intransigentiloru respuse Ludovicu Mocsary; elu accentua modulu cum se nimicesce constitutiunea si ca actual'a politica falsa este posibila numai in urm'a profunde coruptiuni in care se afla Ungari'a.

„Junii mei amici! Creati voi o Ungaria mai frumoasa, o alta Ungaria. Generatiunea, care conduce astadi afacerile tiei, este incapabila a duce natiunea la unu viitoru mai bunu. Nu invetiati aceea ce vedeti ca se petrece in giurulu vostru; intorceti-ve privirile cu indignatiune si despretiu dela minciuna si feloni'a, care deja in vieti'a nostra publica s'au prefacutu in sistemu.“

Dupa Mocsary mai vorbi inca Verhovay dicendu, ca preste pucinu tempu reactiunea va constringe junimea se schimbe cartile cu armele. „Eu protestesu,“ termina elu, „in contra acuzarei ce ni se face, ca noi pregatimu revolutiunea; acesta o facu acei barbati, cari se afla in capulu gubernului. Gubernulu insiela poporulu, tradesa drepturile lui, gubernulu insusi arunca sementi'a revolutiunii.“

Eata inca o proba din cele multe, despre modulu cum ungurii insii prepara revolutiunea si o punu in actiune, pentru-ca apoi dupa o noua catastrofa ca cea dela Világos, se faca locu absolutismulu reactionariu.

Dela congresulu nationalu bisericescu alu Romaniloru gr.-or. din Ungari'a si Transilvani'a.

(Raportu speciale alu „Tel. Rom.“)

Siedinti'a XI, din 12/24 Octobre 1878.

(Urmare.)

Siedinti'a se deschide la 9 ore. Se cetescu si se autentica protocoalele siedintieloru IX si X.

Presidiulu presenta raportulu consistoriului metropolitanu, prin care se asterne testamentulu fericitulu archiepp. si Metropolitu Andreiu Siaguna, cu unele informatiuni, ce privescu conclusele congresului din 1874 Nr. 63. —

Se transpune comisiunii financiare.

Dep. V. Mangra considerandu, ca este o trebuinta forte simtita pentru o formare scientifica mai superioara a clerului nostru; considerandu ca institutele teologice esistente, din diferite inpregiurari nu potu corespunde acestei necesitati forte simtite; considerandu mai departe, ca numai prin o calificatiune mai inalta scientifica vomu ajunge a regula cu mai bunu succesu si

positiunea pretiloru in ce privese partea materiala, propune: „Maritulu congresu se constata trebuinti'a unui institutu superioru de invetamentu teologicu pentru Metropoli'a intréga, si se faca dispositiunile de lipsa pentru punerea in lucrare a acestui lucru.

Se transpune comisiunii scolare.

Urmesa la ordinea dilei continuarea pertractarei proiectului pentru regularea parochieloru.

Raportorulu comisiunii propune si congresulu primesce ca, la §. 16 al. 1. la sfersitu se se adaoge „si clas'a la care apartiene parochi'a.“

Al. 2 a acestui §., cu unu amandamentu alu comisiunii cu privire la foi'a, in care se se publice concursulu si cu unu altu amandamentu alu dep. Zigre, cu privire la terminulu concursului, se primesce in urmatoarea stilisare: „Concursele trebuie se se publice in organulu de publicitate alu respectivei eparchii, punendu-se unu terminu de celu pucinu 30 zile. Terminulu acesta se computa de la prim'a publicare in organulu de publicitate. Suplicele de concursu intrate mai tardiu, nu se potu lua in considerare.“

La al. 3 comisiunea propune primirea neschimbata, iar dep. Dr. Ilarionu Puscariu propune ca; „concursele in totu casulu se se asterna consistoriului spre revisiune,“ pentru ca comitetele parochiale adese facu abusu de dreptulu lor in detrimentulu candidatiloru de parochu.

Eppulu Metianu combate acesta propunere, ca-ci dupa §. 23 din st. org. consistoriulu incurge la facerea concursului prin mandatariulu seu, care este protopresbiterulu cercului.

Dep. Z. Boiu spriginesce propunerea lui Puscariu, ca-ci concursele sunt normative pentru satorirea emolumentelor statiunii de parochu. Consistoriulu deci trebuie se supraveghese asupra acestui lucru.

Dep. A. Trombitiasiu e contra propunerei lui Puscariu, care in urma si-o retrage pentru a castiga in tempu cu desbaterile.

Dep. Bugarinu aflandu dispositiunile coprinse in alinea din urma a §. 16 in contradicere cu §. 25 din stat. org. propune, spriginitu de dep. Ionasiu si Dr. Pacurariu, urmatoarea stilisare: „concursele le compune comitetulu parochialu, dupa premergetore cointelegere cu protopresbiterulu concernentu. In casu de neintelegere intre comitetu si protopresbiteru, concursele se substernu consistoriului spre decideru.

Congresulu adopta acesta propunere.

§. 17 se propune spre primire neschimbatu.

Congresulu primesce cu adaosulu propusu de dep. Boiu ca: „la presentarea concurselor se se puna si numerulu acuseloru.

§. 18 se recomanda de raportoru spre primire cu unele mici modificatiuni, unde e vorb'a de pedepsirea influintiarei alegeriloru.

Dep. Dr. Pacurariu cere stergerea §-lui intregu, ca-ci i se pare a fi lucru odiosu a se presupune la ori-ce dispositiune din lege abateri, cari se fia pedepsite. Se nu facemu in lege dispositii de acele, cari in viitoru ne-ar timbra ca omeni aplecati a calca la totu momentulu legea.

Dep. Trombitiasiu recunoase si elu ca legislatur'a este unu portretu alu tempului in care s'au adusu legile, regreta insa, ca acestu adeveru nu'lu potemu incungiuira. Alte corporatiuni mai inalte inca facu dispositiuni in contra coruptiunii la alegeri, pentru ce se nu se faca dar si de congresu? Sustiene tecstulu comisiunii.

Punendu-se propunerile la votu, se primesce cu majoritate insemnata propunerea comisiunii, respective a tecstului din proiectu cu urmatoarea schimbare in jumatatea din urma: „Constatandu-se o astfelu de influentia, respectivulu concurentu chiaru si de ar deveni alesu, pe langa aceea ca i se nimicesce alegerea, nu are dreptu se mai concure la aceeaasi parochia iar la casu de repetire se va eschide pentru totdeuna de a mai potu concurge la o parochia din intréga provincia metropolitanana.“

§. 19 raportorulu propune a'lu primi neschimbatu.

Al. 1. se primesce.

La al. 2 dep. Zigre propune a se dice; „alegendu-se barbati de incedere si notari.“

Se primesce.

La aceasi alinea dep. Al. Popoviciu face propunerea a se sterge dela inceputulu ei cuvintele „celoru presenti“ si se se dica numai „se constata numerulu indreptariloru la actulu de alegere.“

Acesta propunere da ansa la o desbatere lunga si cam incurcata.

In urma la deslusirile dep. Babesiu si Dr. Pacurariu, congresulu decide a sustiene alu 2 in tecstulu comisiunii, resp. al proiectului cu adaosulu: „apoi cu aceia se constitue biroulu sinodalu“ etc.

Dep. Boiu propune a se intercala intre al. 2 si al. 3 o alienea noua: „Alegerea prin aclamatiune nu este permisa.“

Dep. Dr. Hodosiu combate acesta propunere, fiindu ea coprinse in dispositiunile din aline'a urmatoare.

Punendu-se la votu, propunerea lui Boiu nu este spriginita si congresulu primesce al. 3 si 4 neschimbate.

Ca adaosu la acestu §. propune dep. Babesiu urmatoriulu amandamentu: „Votarea se continua, pe catu tempu se infatisiasa votanti. Trecedu 5 minute fara a se infatisia unu votantu nou, votarea se incheie;“ si dupa ce propunerea lui Pacurariu: de a prelungi terminulu la 1/2 ora — se respinge, congresulu primesce amandamentulu lui Babesiu.

Alineele 5, 6, 7 se primescu fara schimbare in esentia.

La aline'a 8 recomandata de comisiune spre primire, dep. Zigre propune o stilisare mai precisa si anume: „Actele relative la alegere dupa espirarea de 14 zile, rezervate pentru proteste, se asternu dupa 8 zile la scaunulu protopresbiterulu spre esaminare. In casu de protestu seu de dificultarea alegerii, conclu-

„sulu scaunului protopopescu este a se comunica respectivilor recurenti; dupa expirarea de 14 zile, rezervate pentru apelatiune, in timpul de 8 zile actele se asternu la consistoriu spre aprobare; de consistoriu se propune cel ales de parochu episcopului spre afacere canonica.“

Dep. Archimandritu Popea spriginesce acasta propunere ca una ce este basata pe st. org. si combate acea parte din propunerea comisiunii, care da dreptul de intarire episcopului, fara ingerentia consistoriului.

Dep. Cosma de alta parte sustiene, ca st. org. n'ar spune nicaieri, ca intarirea alegerei de preoti ar cadea in competenta consistorului, prin urmare densulu nici nu recunoaste consistoriului dreptul de a se mesteca in acasta afacere.

(Va urma.)

Societatea academica romana.

Sesiunea anului 1878.

Sedintia dela 21 Septembrie.

(Urmare.)

Distributiunea materiei se vede facuta dupa o metoda stiintifica si sistematica; secolii deosebiti cu grija; situatiunile claselor rurale bine precizate, asia ca dupa elu potemu urmari pasu cu pasu tote transformatiunile lor pana la diu'a, candu fura indreptatite si chiamate la libertate, la egalitate civila si la proprietate.

Intinderea materiei ocupa 312 pagini manuscriptu, trece peste maximulu prescriu de programa, si areta silintiele ce pare ca si-a datu autorulu de a tracta thesa cu sciintia si cunoscintia.

Lucrarea acasta — nu me sfiescu de a afirma — e chiamata a joca unu rolul inportantu in sciintia economiei politice si a istoriei nationale. Pana acum nu avem inca adunate intr'unu singuru manunchiu si clasate cu grija, date si fapte asupra starii sociale, economice si politice ale tieranului nostru: in scrierile cunoscute pana acuma nu reesia din istoria poporului nostru cu vieti'a s'a propria, cu caracterulu seu individualu, cu rolulu seu de actiune asupra vietiei sociale a tieriei. Oper'a de facia pare ca imple acasta lacuna; si deca ar' fi scrisa in orice alta limba europena, ea inca ar' face onore literaturii si natiunii nostre. Fia ca tote thesele ce ar' propune societatea nostra se dobendesa succesulu, care ni se infacisiesa astadi; sufletulu fundatorulu acestui premiu ar' fi de o suta de ori inpacatu cu nobil'a s'a inspiratiune, era societatea academica ar' ave fericirea de a se mandri cu lucrarile sale.

Eu, unulu, nu me indoiescu astadi, ca societatea intraga se va uni cu comisiunea spre a acorda premiulu Nasturelu acestei opere. G. Sionu.

D. Ionescu dice, ca intreprinderea autorulu e serioasa, der' ca scriptulu seu este numai, ca prim'a gatire a materialulu. Operatulu contine tote elementele pentru unu intinsu si bunu memoriu, deca are in sine si insemnate contradictiuni. Citesa cateva pasagiuri din introducere, in care indica contradicere. Apoi revenindu la subiectu, spune, ca planulu e completu, intentiunile bune, spiritulu sanetosu, der' executiunea nu e completa, fiindu pripita invederatu. Dupa ce memoria listulu cade in erori, apoi si materialele pare ca le-a aruncatu fara legatura; nu da vreo solutiune la atatea probleme, cari suleva subiectulu pusu la concursu. — D. Stefanescu dice, ca ar' fi voitu se ridice cestiunea presentarii manuscriptulu la tempu, der' dupa cele spuse de D. Ionescu, intielege acum, pentru ce oper'a nu s'a prezentatu la tempu. — D. Odobescu, respundindu obiectiunilor dlui Ionescu, arata mai antaiu diferenti'a ce exista intre unu memoriu si o carte. Celui de antaiu i se cere a condensá in sine elemente sciintifice grupate cu metoda, era nu a presentá o materia elaborata in modu definitivu, ceea-ce este insurirea numai a unei carti. Dintr'unu bunu memoriu pote esi o mai buna carte. D. Ionescu a convenitu, ca nici metod'a nici elementele copiose si interesante nu lipsescu lucrarei de facia. Mai multu, d-s'a a aretatu cum ca unele parti sunt tractate cu maiestria, atatu in fondu, catu si in stilu, i s'a parutu inse a vedé ore-cari contradictiuni! D. Odobescu inse, chiaru in locurile indicate nu vede contradictiuni. Buna-ora nu vede, ca autorulu se fi pretinsu in introducerea s'a, ca elementulu dacicu se fi persistatu in institutiuni chiaru dupa contopirea s'a cu celu romanu cuceritoru. Apoi nici in ceea-ce dice despre originea statulu Moldovei nu vede se fia alta lipsa, de catu aceea a unei definitive stilisari. Asemenea nici in miscarea de prosperitate a poporatiunii rurale din unele parti ale Romaniei, pe candu altele se aflau in miseria in secolulu XVII, nu vede contradictiune, ci o constatare cu totulu noua facuta pe basa de elemente istorice noue. In resumatu, vede in acestu memoriu o lucrare eminenta, care mai multu de catu ori-care pana acum merita a se premia. Inaintea unei lucrari asia de meritorie, nu suntemu in dreptu se ne ridicama pretensiunile pana a cere se ni se aduca o carte perfecta asupra unei materii inca forte pucinu explorata de sciintia istorica si economica, deca constatamu ore-cari lacune, avemu midiolóce de a propune pentru alti ani chiaru cestiunile acelea pentru viitoare concursuri. Deocamdata ni se aduce, credemu, mai multu decatu potemu sperá. Este de onore si de datoria pentru noi a premia memoriulu. — D. Babesiu dice, ca pe catu tempu vede ca se ridica opoziitiune contra acestui opu, dlui cere se se pronuncia societatea asupra faptulu intrarei manuscriptulu mai tardiu de cum era prescriu prin concursu; cu acasta n'ar trebui se se faca unu precedentu de procedere vitiósa.

D. Sionu raspunde, ca dupa ce amu intratu in fondu, nu mai e loculu a ne ocupa de forma. Deca era se nu se primésca, trebuia din capulu loculu se se respinga. Der' societatea l'a primitu, l'a recomandat la comisiune; acasta l'a cercetat si a facutu raportulu

ei; si de ar' fi venitu dela inceputu chiaru, dupa cum cere d. Stefanescu, n'ar' fi potutu se faca mai multu decatu atatu. — D. Aurelianu dice, ca invocarea acestei lipse de formalitati i se pare nefundata. Comisiunea, din care face si dlui parte, ori-cum fia, a primitu manuscriptulu dela societate si a avutu indestulu tempu de a'lu studia. Catu despre nesuficientia lui, dlui afirma, ca dela o disertatiune nu se pote cere mai multu. Ea raspunde pe deplinu la program'a nostra, si dupa ce ca autorulu a muncitu atatu tempu, ca se ne faca o lucrare cum am doritu, ar' fi forte nedreptu se nu i se acorde premiulu. — D. Stefanescu revine la cestiunea intrarei manuscriptulu si sustiene pe D. Babesiu. — D. Maniu dice, ca procedur'a are insemnatarea ei. Dupa ce am intratu in fondu, nu ne mai potém intorce la forma. Vorbindu asupra fondulu inse, pentru argumentele invocate de d. Ionescu, cere amanarea concursulu pentru anulu viitoriu si in acestu tempu spera, ca autorulu 'si-va completá oper'a. — D. Odobescu revine asupra celorlute dise de d. Ionescu, carele insusi a disu, ca operatulu are calitati eminente, cari ele numai ne-au facutu pe toti a trece, de astadata numai, asupra nice-lor abateri dela regulele impuse pentru primirea manuscriptulu. Der' nu pote admite, ca dupa ce s'a tractatu cestiunea in fondu, se mai potemu reveni acum asupra cestiunii de forma. Acum unu anu amu premiatu o lucrare asupra Daciloru, care era de siguru inferióra celei ce ne vine astadi. Amu aflatu in ea lacune si totusi amu premiat'o, cerendu ca autorulu se faca in urma corectiuni si completari mai inainte de tiparire. Totu asia potemu face si estempu.

Dupa ore-cari interlocutiuni din partea dloru Stefanescu, Aurelianu si Baritiu, d. Romanu depune o propunere subscrisa si de d. Odobescu in urmatoarea coprinde: „Propunemu: Societatea, recunoscendu meritul eminentu lucrari Tieranulu romanu, 'i decerne premiulu Nasturelu de 5000 lei; der' constatandu-se, ca autorulu 'i-a lipsitu tempulu pentru completarea constructiunii acestei opere, decide, ca premiulu se i se liberesce dupa completarea facuta in cursulu anulu.“ D. Maniu combate propunerea dicendu, ca de orece pe de o parte cere decernarea premiulu in principiu, era pe de alt'a constata, ca oper'a nu este completa, nu pote acorda premiulu. — D. Ionescu trecendu preste cestiunea de forma sulevata de dnii Stefanescu si Babesiu, dice, ca pentru acasta nu respinge oper'a, ci sustiene ide'a amanarei concursulu chiaru pentru prestigiulu societatiei; termina depunendu o propunere subscrisa si de d. Maniu in coprinde; „Se se amane pe anulu viitoriu, mantienendu-se concursulu publicatu.“

Dupa acasta sedintia se suspende pe 5 minute pentru consultare. Redeschidendu-se, deputiunii propunerilor de mai susu declara, ca le retragu. „Se nu se decerna premiulu pentru memoriulu Tieranulu romanu, fiindu insuficientu si necompletu.“ — Acasta propunere sustienuta si de d. Stefanescu se pune la votu prin bile. La deschiderea urnei, resulta 5 bile albe si 6 negre. Propunerea se declara caduuta. Se punu apoi la votu conclusiunile raportulu comisiunii si rezultatulu este: 7 bile negre si 4 albe. Prin urmare, premiulu nu se acorda. — Sedintia se ridica la 12 1/2 ore.

La 2 ore p. m. sedintia se redeschide, deschisa publiculu. La ordinea dilei, disertatiunea dlui Ioanu Ghic'a cu titulu Omulu si inceputulu seu. — Se asculta cu multa atentiune. Dupa terminarea lecturii D. Baritiu aduce omagiurile sale dlui presiedinte pentru instructiv'a s'a disertatiune, si propune ca se se tiparesca in Anale. — Societatea admite.

D. Stefanescu da o relatiune succinta despre o descoperire paleontologica facuta de dlui in districtulu Oltu, langa Slatin'a, si anume despre o falca de camila fosila din epoca' quartenara, prim'a camila fosila ce s'a gasitu in Europa. Se admite a se tipari in Anale.

D. Odobescu cetesce continuarea disertatiunii sale asupra cununei dela Novo-Cerkask, care se asculta cu mare interesu si se recomanda a se tipari in Anale. Presiedinte, I. Ghica.

Secretaru ad hoc, G. Sionu.

Sciri diverse.

— (Productiunea musicala) a reuniunii magiare de cantari din Sibiu, avu locu in ser'a de 5 l. c. Program'a constatatore din 7 numere a fostu bine si cu precisiune executata in audiulu unui publicu alesu si numerosu, care recompensa placherile ce gustá prin aplause vii si prelungite. Dupa productiune a urmatu jocu, care durá forte animatu pana dupa 3 ore din diu.

— (Doctori femei.) In Aix, in fost'a capitala a Provencei din Franci'a, au fostu promovate cu gradulu de doctoru in medicina, domnió'ra Hedwig'a Ozesko, de nationalitate russa si domnió'ra Iustin'a Dela y gne, o francesca.

— (D' Ennery,) cunoscutulu poetu dramaticu din Parisu, a inventatu unu midiolócu forte expeditiv, se scape de poeticastru, cari ilu incomodau cu cetirea operatelor lor. Indata ce intrá la densulu vreunulu din aceste geniuri necunoscute si pierdute si ii exprimá rogarea se ii permita a ii ceti operatulu seu, ii raspunde cu tonu curtenitoru: „Mi pare forte reu, dara tocmai acestu sujetu se afla in cartonulu meu.“

— „Dara d-ta inca nu poti sci . . .“ — „O, dá, eu sci! De altcum deca iti face placere, poti se incepi lectur'a, inse mai curendu séu mai tardiu se nu te prindia mirare, deca vei afla intr'o drama a mea tractata aceeași tema . . .“ In urm'a respunsulu acestuia, inca n'au insistatu nici unulu din acei dramatici necunoscuti, ca se ii mai cetesca manuscriptulu seu.

— (Gubernulu unguurescu) are intentiunea se infintiese o universitate — unguuresca in Pressburg (Pojoniu). Firesce ca din budgetulu statulu si pe comptulu scoleloru si gimnasieloru confessionale si nemagiare, care in locu se se inmultiesca si se prosperese,

din contra sunt persecutate, inchise, li se confisca fondurile, cartile scolastice si chartele geografice. Asia o pretinde inalt'a idea de statu si lupt'a pentru esistenza proclamata prin constitutionalismulu unguurescu. Pentru scolele unguuresci se da totu, era pentru cele neunguresti nemicu, ba li se mai ia si aceea ce au. Asia face si Russi'a in Poloni'a.

— (O dama in sarcinata) se urca pe Dobratsch, care este unulu din piscurile cele mai inalte ale Alpiiloru dela Villach in Carinthia. Ajunsa la hotelulu alpinu de acolo, o apucara durerile si in scurtu tempu nascu unu fecioru. Dam'a aceea este din Vien'a si fiulu ei candu va fi mare, va potea dice cu multu dreptu despre sine, ca este de o nascere inalta, pentru ca vediu lumin'a dilei la o inaltime de 7000 urme desupra nivelulu marei.

— (Probe de stilu russescu.) Intr'unu articulu alu diariulu russescu „Sovrom Izv.“ se potea ceti mai daunadi urmatoarele: „Animalulu selbaticu, ranitu de morte se afla in agonia. Hienele si celelalte specii de caini, cari in decursulu resboiulu se aflau in vizuinele lor, se arunca acuma asupra corpulu recitu, pentru ca se'lu sfasie. In dosulu Austriei, care si-au infiptu dintii in extremitatile cadavrulu, care sunt Bosni'a si Hertiegovin'a, fara ca ins'a se le fi potutu rupe pana acuma si la spatele Angliei, care au inghititu Cyprulu si Asi'a mica, unu nou siacalu, Itali'a se pregatesce a rapi Cret'a. Preste pucinu si Franci'a, uitandu'si de progresele sale civilizatore, se va arunca asupra pradei ce este aprópe de a putredi. — Candu animalele rapitoare voru fi consumatu cadavrulu, fara ca se se fi saturatu, atunci apoi de regula se incaibara intre ele . . .“ „Herm. Ztg.“

— (Proverbe russesci.) Lupulu au chiamatu la prandiu pe capra, acasta inse au refuzatu. — Vulpea dorme si in visu numera gaini. — Lupulu isi schimba perulu in fiacare anu, dara totu lupu remane. — Amorul, foculu si tusea nu se potu ascunde. — Inprietenescete cu unu ursu, inse nu lasá toporulu din mana. Aceluia care tiene veninu in gura, tote i se paru anare. Painea si sarea pe inblandieste si pe banditi. Unu stomacu plinu este surdu pentru ori ce invetiaturi. Celu care venedia doui iepuri dintr'odata, nu va prinde pe nici unulu. D-dieu nu se grabesce niciodata, pentru ca elu este siguru de tient'a sa. Deca draculu ii inchidi usi'a inaintea nasulu, elu iti intra pe ferestra. Nu lauda recolt'a pana candu nu o ai bagatu in siura. Nu este de lipsa a semaná nebuni, ei crescu de sine. Cu D-dieu poti merge preste mari, era fara elu nici preste pragulu casei. Adeverulu nu se inneca in apa si nu se arde in focu. Unu nebunu pote arunca o petra intr'unu lacu, fara ca siépte intiepti se fia in stare se o scóta. Man'a unei mame nu frange ósele. Multi sunt gata se iti dea consiliu, inse pucini, cari se iti ajute. O consciintia curata este ochiulu lui D-dieu. Minciunile ambla pe picioare siovaitoare. Care minte, acela si fura. Candu iesi din casa róga-te odata, candu pleci pe mare de doua ori, era candu te duci la cununia, róga-te de trei ori.

— (In Chicago in Americ'a) s'au infintiatu unu clubu straniu de femei, sub firma „Clubulu-barbatare vino a casa.“ Emblem'a acestui clubu este unu bastonu de vreo 4 urme lungime. Veghiati barbati! ca nu e gluma.

Post'a redactiunii.

Brasiovu, Blasiu, Temisió'ra, Buda-Pesta (doue), Clusiu (trei), Zolnocu (Salagiu), Clescuti'a, Rodna vechia, Pinticu, Bucuresci (19 Nov. v.), Craiova (totu 19). Acumu dupa întorcerea redactorulu din a trei'a caleatoria (astadata prea trista), se va raspunde la cele mai multe prin posta; altora in fapta. Publicarea Msptloru, afara de uniculu, s'a intardiatu numai din caus'a multimei de materialu, care trebuie se ocupe locu pre catu se pote, cu respectu la diversele clase de lectori si de ocupatiuni omenesci.

Chirlibab'a (in Bucovin'a). Nu e lucru curatu. De aici merge in tota regul'a.

Preturile cerealielor

si altoru obiecte de traiu au fostu la

6 Decembre in Sibiu:

	1 hectolitru	fl.
Grâu, dupa cualitati	1	5.40—6.20
Grâu, amestecat	1	4.50—5.10
Secara	1	3.40—3.80
Papusióiu	1	3.10—3.50
Ordiu	1	4.—
Ovesu	1	1.80—2.20
Cartofi	1	—
Mazare	1	5.——5.50
Linte	1	8.——8.50
Fasole	1	5.——5.50
Lardu (slabina)	50 Kilogram.	34.—
Untura (unsóra topita)	50	28.50
Carne de vita	1	32.—44
Oua 10 de		—25

Cursulu monetelor in val. austr.

Vien'a, 5 Decembre

Galbinii imperat. de auru	fl.	5.56 cr.
Moneta de 20 franci	„	9.30 „
Imperialu russescu	„	9.30 „
Moneta germana de 100 marce	„	57.40 „
Sovereigns englesi	„	12.— „
Lira turcesca	„	11.— „
Monete austr. de argintu 100 fl.	„	100.— „

Cursuri de Bucuresci in Lei noi (franci).

2 Decembre.

Obligatiuni rurale din 1864 cu 10%	l.	99.25 b.
Imprumutulu Oppenheim din 1866 cu 8%	„	101.— „
Obligatiune de imprumutu dominiile din 1871 cu 8%	„	98.75 „
Creditu fonciariu (hipot.) ruralu cu 7%	„	91.70 „
Creditu fonciariu urbanu (alu capitalei cu 7%	„	83.50 „
Imprumutulu municipale non (alu capit.) din 1875 cu 8%	„	95.50 „
Fondulu de pensii (per 300 l. a.) cu 10%	„	180.— „
Actiunile caliloru fer. rom. dia 1868 cu 5%	„	35.— „
Actiunile caliloru fer., prioritati dia 1868 cu 6%	„	86.30 „
Daci'a, Compania de asecur. din 1871 actiunea de 250 l. a. 8%	„	180.— „
Romani'a. Compania de asecur., (act. de 100 l. n.) 1873 cu 8%	„	70.— „